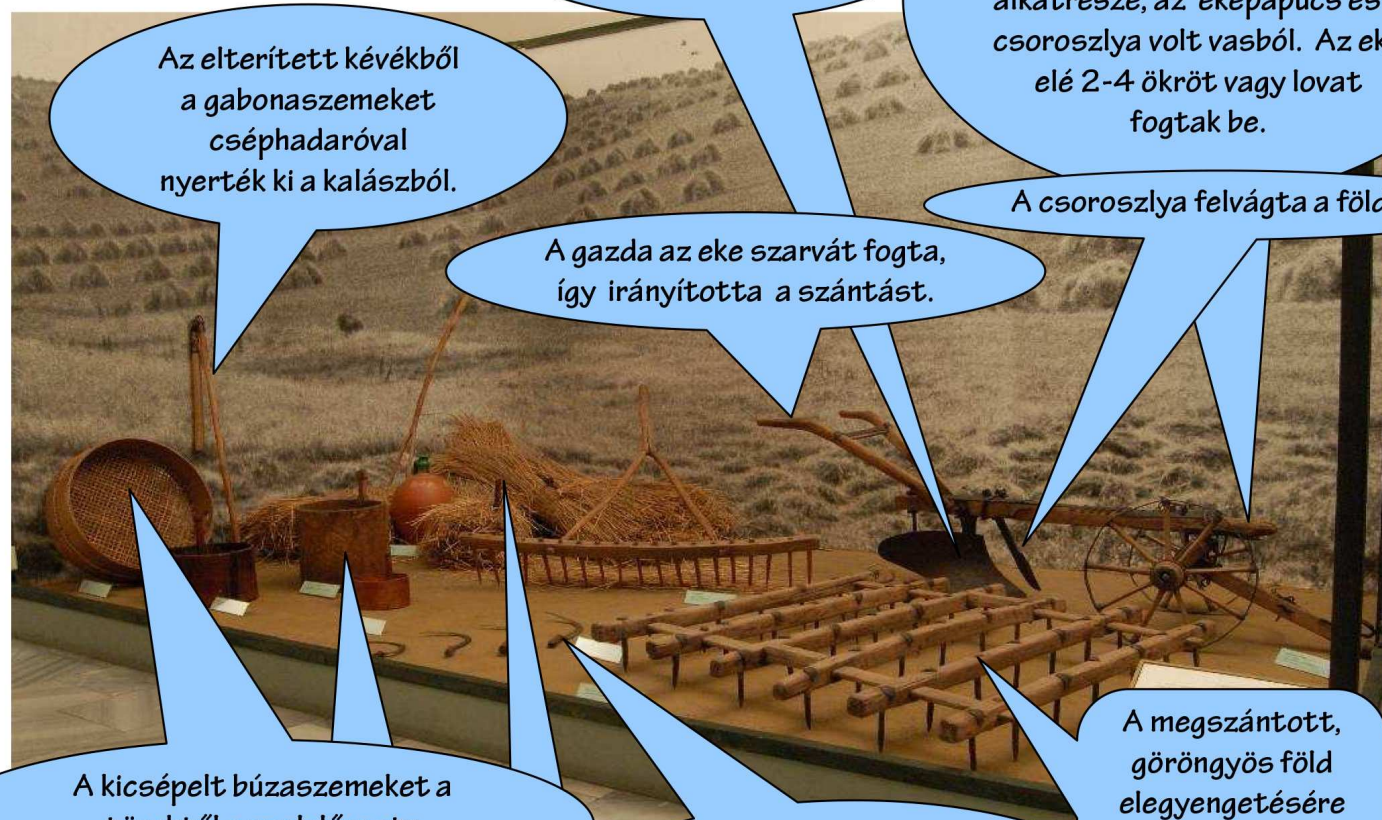

Vetéstől aratásig

A kenyérgabona egykor elsősorban az önellátást, a család megélhetését biztosította. Bármilyen kicsi földje volt valakinek, elsőként kenyérgabonát vetett bele. Az Alföldön főleg tisztabúzát vagy búza és rozs keverékét, a hűvösebb csapadékosabb hegyvidékeken elsősorban rozst termesztettek. Vetettek még kukoricát, krumplit és a takarmánynövényeket is.

A 19. század végétől már teljesen vasból készült ekéket, úgynevezett nehézekéket használtak.

Az eke talpára húzott ekepapucs kifordította a rögeket.

Fa eke.
A föld feltöréséhez nélkülözhetetlen eszköz az eke. Fából készült, csupán két alkatrésze, az ekepapucs és a csoroszlya volt vasból. Az eke elé 2-4 ökröt vagy lovat fogtak be.

Az elterített kévékből a gabonaszemeket cséphadaróval nyerték ki a kalászból.

A gazda az eke szarvát fogta, így irányította a szántást.

A csoroszlya felvágta a földet.

A kicsépeelt búzaszemeket a törektől a szelelőrosta segítségével tisztították meg.

A hegyvidékeken sarlóval, az Alföldön kaszával arattak. A sarlóval nők, a kaszával férfiak dolgoztak.

A megszántott, görgyös föld egyengetésére fogasboronát használtak. Ezt ló vagy ökör vontatta.

A kirostált búza mennyiségét vékával mérték meg.

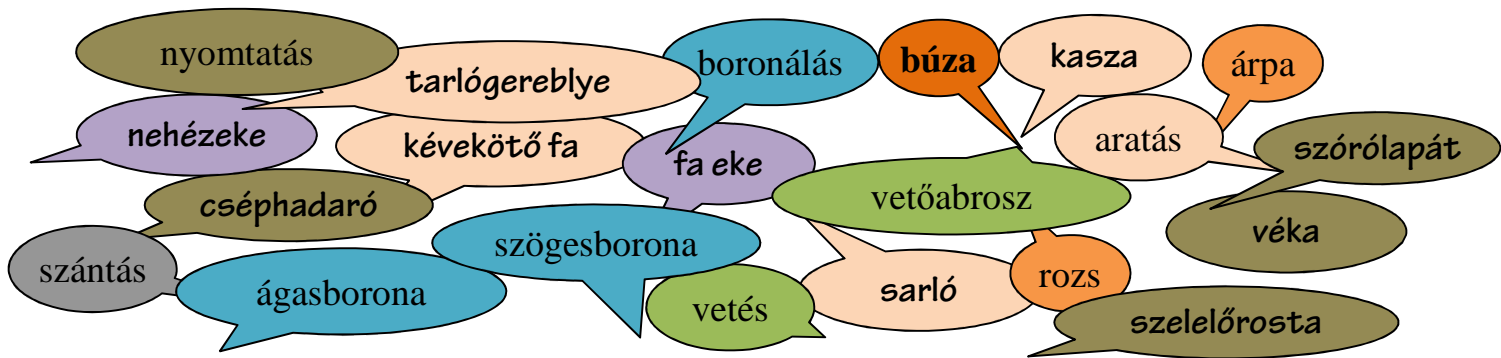
A learatott gabonát a marokszedők kévekötefa segítségével kévékbe kötötték.

Az aratás időpontját a mag keménységéből állapították meg. Leggyakrabban Péter-Pál- napján (június 29.) lehetett az aratást elkezdeni.

A kenyérgabonát az előkészített földbe kézzel, egyenletesen, a gazda nyakába akasztott vetőabroszból szórták el.

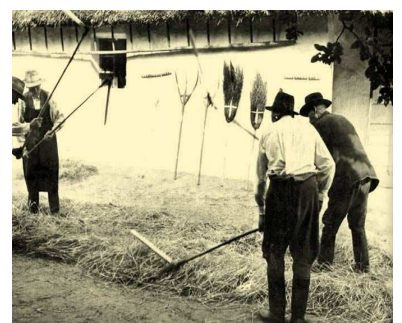
A munka végeztével aratókoszorút fontak az utolsó kéve gabonából. A koszorút a gazda házában a mestergerendára akasztották.

Sok helyen a karácsonyi abroszból vetettek. Munka előtt a nyelvük alá egy búzaszemet helyeztek, mert szótlanul kellett vetni, hogy a madarak ne értesüljenek a vetésről.

Rakd sorrendbe, hogyan következtek egymás után a búzatermelés munkafolyamatai és persze a képeket is!

- vetés
- szántás
- cséplés
- aratás
- boronálás

Hat eszköz nevét és meghatározását találd itt. Párosítsd össze a tárgy nevét a leírásával!

sarló   véka,   eke,   rosta,   borona,   cséphadaró

- * Vasfogakkal ellátott vontatható talajművelő eszköz, mellyel szántás után a rögöket egyengették el.....
- * 25-30 l űrtartalmú, szemes termények mérésére és tárolására használt faedény.....
- * Talajművelő eszköz, mellyel felszántották a földet.....
- * Rövid nyelű, íves vaspenge, mellyel az érett gabonát learatták, levágták.....
- * Keretbe foglalt dróthálóból készült eszköz, szemes termények tisztítására.....
- * Rúdból és a végére szíjazott hadaróból (fadarabból) álló eszköz, mellyel aratás után a kalászból verték ki a szemeket.....

Melyik eszközt mikor használták a búzatermelés során? Középen vannak a munkafolyamatok, két oldalon az eszközök. Ha nem tudod segít a szófelhő.

rosta
szórólapát
eke
borona
kévekötő

talajelőkészítés
vetés
aratás
nyomtatás (szemkinyerés)

cséphadaró
véka
kasza
sarló
abrosz, tarisznya

Mit jelentenek a szólások? A legszebb búza között is látni pipacsot.
Vak tyúk is talál néha búzaszemet.